

TEKSTOLOŠKA NAPOMENA

Treća knjiga izabranih djela Augusta Šenoe obuhvaća izbor pripovijesti (*Prosjak Luka*, *Prijan Lovro*, *Mladi gospodin*, *Karamfil sa pjesnikova groba* i *Kanarinčeva ljubovca*) te komediju *Ljubica*. Djela su, u skladu s načelima biblioteke Stoljeća hrvatske književnosti, donesena prema posljednjim autorovim redakcijama. Kako je za Šenoina života od toga izbora kao samostalno djelo tiskana samo komedija *Ljubica* (1866) te pripovijest *Prosjak Luka* (1879), predlošci tekstova bile su inačice objavljene u "Viencu" (*Prijan Lovro*, 1873; *Mladi gospodin*, 1875; *Karamfil sa pjesnikova groba*, 1878. i *Kanarinčeva ljubovca*, 1880). Jezik autora nije mijenjan, dok su grafijska i pravopisna rješenja usklađena s normama *Hrvatskoga pravopisa* Matice hrvatske¹.

Prema Matičinu je pravopisu uređeno pisanje velikoga i maloga početnog slova (*bohinjsko jezero* > *Bohinjsko jezero*, *ciganin* > *Ciganin*, *herkul* > *Herkul*, *Garibaldinci* > *garibaldinci*), sastavljeno i rastavljeno pisanje priloga (*od srca* > *odsrca*, *kan da* > *kanda*, *u večer* > *uvečer*, *iduć ulicom redovito posrne*, *kadgod se sastane sa svojim konkretnim idealom* > *iduć ulicom redovito posrne*, *kad god se sastane sa svojim konkretnim idealom*), zanijekanih glagola (*nemože* > *ne može*, *neupišite* > *ne upišite*, *ne ću* > *neću*), ostalih riječi (*prviput* > *prvi put*, *nanj* > *na nj*, *boga mi* > *bogami*), kratica (*i t. d.* > *itd.*), pisanje spojnika (*dva tri* > *dva-tri*, *brže bolje* > *brže-bolje*, *duhan-kesa* > *duhan kesa*, *Heine-ov* > *Heineov*), nebilježenje međusamoglasničkoga /i/ pri sklanjanju stranih vlastitih ime-

¹ Lada Badurina, Ivan Marković, Krešimir Mićanović: *Hrvatski pravopis*. Matica hrvatska. Zagreb, ²2008. 622 str.

na (*Rossinijeve* > *Rossinieve*) te pisanje riječi s tzv. pokrivenim *r* (*starešina* > *starješina*, *prelaz* > *prijelaz*).

Šenoa dugi refleks *jata* bilježi dvoslovom *ie* (*biesan*, *grieh*, *ciepiti*), a kratki dvoslovom *je* (*vjera*, *djeca*), ali je često nedosljedan. Takva su bilježenja uređena prema današnjoj grafiji i pravopisu (*poslje* i *poslije* > *poslije*, *viečni* i *vječni* > *vječni*; *biesan* > *bijesan*, *ciepiti* > *cijepiti*). Autor upotrebljava hiperijekavizme, u čemu je također nedosljedan (*dječko* i *dečko*, *pjesnica* i *pesnica*), no te smo primjere očuvali.

Provedene su i glasovne promjene (*Ljubica teško dišuć skokne*, od *ljutine sgrče pjesnice*, *potrči k prozoru*, *gurne Jelicu*. > *Ljubica teško dišuć skokne*, od *ljutine zgrče pjesnice*, *potrči k prozoru*, *gurne Jelicu*; *Al sad vidim da je to sve sanjarija*, *obsjena bila*, *da sam svoje žarke pjesme na ništa raztrošio*, *sad znadem što je prava ljubav*, *znadem da samo sa Ljubicom živ*, *bez nje mrtav biti mogu*. > *Al sad vidim da je to sve sanjarija*, *opsjena bila*, *da sam svoje žarke pjesme na ništa rastrošio*, *sad znadem što je prava ljubav*, *znadem da samo sa Ljubicom živ*, *bez nje mrtav biti mogu*), osim na mjestima gdje autor bilježi *-st-* da bi sačuvao korijen, što smo ostavili (*tastbini* umj. *tazbini*). Šenoa ponekad genitiv i lokativ množine bilježi kao: *vidio sam*, *ljubio tobož mnogo drugih djevojakah*; *bez zubih će te na mrve izgristi*; *u tih mislih silazaše Luka nizbrdo*; *po valovih preljevale se zlatne pruge mjesečine*. Lokativ nismo dirali, dok smo bilježenje genitiva uskladili s *Pravopisom*: *vidio sam*, *ljubio tobož mnogo drugih djevojaka*; *bez zubi će te na mrve izgristi*.

Autor neke riječi upotrebljava u dva oblika, ali kako nije riječ o pravopisnim rješenjima, nego o različitim oblicima i tvorbama, tako su i ostavljene (*karamfil* i *karanfil*, *drhtati* i *drktati*, *osidjelica* i *usidjelica*, *čizma* i *čizma*, *džep* i *žep*).

Uklonjene su pogreške pri pisanju stranih vlastitih imena (*Mickiević* > *Mickiewicz*, *Newton* > *Newton*).

Pisanje zareza usklađeno je s današnjim prihvaćanjem logičke interpunkcije i s *Pravopisom* (*Znam*, *da vam se našao daje*, *što se je Lovro raspodio*. > *Znam da vam se našao daje*

što se je Lovro raspopio; Vijest, koju evo razumih, ošinula me, kao grom iz vedra neba. > Vijest, koju evo razumih, ošinula me kao grom iz vedra neba).

Uklonjene su sve slovne pogreške. Izostavljeni su nadslovići ondje gdje nisu imali razlikovnu ulogu. U skladu s tehničkim pravilima Biblioteke pisanje upravnoga govora uređeno je bilježenjem crtice. Redaktorske fusnote označene su zvjezdicom.

U predlošku pripovijesti *Prosjak Luka* tri poglavlja zaredom obilježena su brojem VII. To smo ispravili i obrojčali poglavlja redom.

U *Rječniku* i *Tumaču imena i izraza* izostavljen je opis leksičkih jedinica za koje nije pronađeno šire tumačenje od onoga vidljivog iz konteksta.

Strane izraze s talijanskoga preveo je akademik Tonko Maroević, s njemačkoga i francuskoga akademik Ante Stamać, a s latinskoga Luka Vukušić.

M. K.